

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 8.

V Ljubljani, v sredo 12. januarija 1887.

Letnik XV.

Deželni zbor kranjski.

(Deseta seja, 12. januarija.)

Prebere in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem se došle vloge razdelé. Zakon o vpeljavi samostojne deželne naklade od porabljenih žganih pijač in poročilo deželnega odbora gledé določitve te deželne naklade se izroči finančnemu odseku, ravno tako poročilo deželnega odbora o prošnjah okrajno-cestnega odbora Ribniškega zaradi podpore za plačevanje štirih cestarjev, zaradi opustitve mitnine v Podklanci in zaradi vzdržavanja Turjaške ceste.

Poslanec dr. Papež poroča o različnih prošnjah za varstvo vinoreje, posebno na Dolenjskem, proti trtni uši.

Dotično poročilo in nasvete gospodarskega odseka smo véteraj objavili.

K tej točki se oglasi poslanec Pfeifer govoreč:

„Slavna zbornica! Prošnje dolenjskih občin iz Belokrajine, iz Novomeškega, Kostanjeviškega in Krškega okraja ter Dunajskega društva proti „Philoxeri“ so tako neprecenljive važnosti za našo deželo, da bi nevestno izvrševal svojo poslaniško dolžnost, ko ne bi na tem mestu izpregovoril nekoliko besed, ker gre za velikansko izgubo, ki preti glavnemu edinemu premoženju naših vinorejskih pokrajin.

Vsakega, ki ceniti zná nedolžno vinsko trto, mora v srce zaboleti, če vidi, da ima ta žlahna rastlina toliko sovražnikov; tem tesneje pa nam prihaja pri sreč, če gledamo z lastnimi očmi, da naši vinogradi neizprosljivo zapadajo ostudni ušivi živalici — ki jo s prostim očesom ne moremo videti — in da je dosedaj za nas izgubljena vojska, katero smo pričeli proti trtni uši — pač žalostno, da dosedaj nobeno orožje ni ugnalo podzemeljske pošasti, še celó batalijoni ušinih komisijonov kapitulirali so pred tem ušivim sovražnikom!

Žalibog, vsi dosedanji poskusi uničiti, trsno uš in zabraniti nje razširjenje, so brezvspešni; sicer se po dosedanjih skušnjah vsaj to doseže z nekaterimi sredstvi, da v njih trsna uš pogine, ali pa izgine, na primer poplavljanje vinogradov (tako imenovano submerziranje, če se namreč voda napelje v vino-

grade, kar je seveda izpeljivo le pri vinogradih v planjavi ob vodi ležečih), potem obdelovanje s svižem (Flugsand).

Imenovana sredstva — če bi se tudi obnesla — pač naša vinoreja ne more prenašati zavoljo velikanskih stroškov — omenim tukaj, da sem pričel pri enem mojih v preteklem letu okuženih vinogradov poskušnje s svižem, kterega se potrebuje na en oral približno 325.000 kilogramov ali blizo 5000 mernikov; stroški za vožnjo sviža k vinogradu, potem, da se odkoplje in odstrani zemlja okoli posamezne trte in trta zasiplje s svižem, znašajo za vsako trto 8 do 10 krajcarjev, toraj za en oral čez 500 go. — ta poskušnja je vsled ogromnih stroškov tako silno draga, da se pač ne izplača pri naših vinogradih.

Če po tem takem ni mogoče, zadržati trsne uši, ne ostaja drugega, nego, da se z ušivim mrčesom nekoliko sprijaznimo na ta način, da zasajamo take trte, kterih uš ne more uničiti, in to so nekatere ameriške trte.

Kolikor dalj časa roke križem držimo, toliko težje bo ohraniti naše vinograde, ker se trsna uš silno širi in ker je lahkeje majhen del vinograda — če je okužen — polagama sproti zasajati z ameriškimimi trtami, kakor pozneje, če je že cela parcela okužena.

Po tem takem treba pospeševati edino do zdaj znano, primerno najcenejše sredstvo proti trsni uši: zasajanje ameriških trsov, da se pridobé dejanske poskušnje, kako se bodo obnesle ameriške trte v tem ali onem podnebju? v težki, lahki ali peščeni zemlji? ali bodo občutljive proti peronospori? itd. — pride toraj v poštev mnogo različnih merodajnih odnošajev, od kterih je odvisna vsa prihodnost naše vinoreje, tako, da je naša sveta dolžnost, podpirati vse, kar gre v boj proti trsni uši.

Radi tega hvaležno pozdravljam današnje nasvete, ki merijo na to, podpirati Dolenjske občine in protifilokserno Dunajsko društvo v hudem boju proti ušivi živalici.

Od naše ne bogate dežele in od imenovanega društva dobivalo se bo tedaj brezplačno nekaj ameriških trt: vsaj nekoliko tolažbe za ubogega vinotarja, da bode svoj borni vinograd zasadil v prvem letu z ameriško trto, v drugem letu požalnil

ameriško trto s cepljeno domačo trto, v tretjem in četrtem letu mirno pohlevno pričakoval sadu — kdo bo v tako srečnem položaju, toliko let prenašati ogromne stroške brez dohodkov? — na to vprašanje pač ni težko odgovorjati; in država, ki ima radodarne roke za, pripravljena je prodajati ameriške trte po krajcarji in po pol krajcarja! — kar je brž ko ne naredba poljedelskega ministerstva modrijana, ki pri zeleni mizi brez truda prideluje vino, ne zmenec se za to, če na Dolenjskem propade in usahne vinarstvo — mož pač ne zna, koliko stroškov stane obdelovanje vinograda, jest bi mu privoščil 20 oralov zdravih povrh pa še 20 oralov ušivih vinogradov proti temu, da meni pripušča svojo mastno letno plačo, med tem pa se uči preganjati uši.

Mogoče, da današnje razprave ne bi bilo, če bi šlo za gorice v jutrovi deželi. Slehrni izmed Vas moja gospoda, — ki se pečamo z vinorejo — skuša, koliko truda, skrbi in novecev prizadeva zdrav vinograd, ki skoz celo dolgo leto nikdar ni varen pred svojimi sovražniki: mráz, ožig, toča, peronospora, oídium, filoksera itd., tako da se je res čuditi, če se hoče še kdo ukvarjati z nehvaležnim vinarstvom, ali pa še na novo zasajati vinograd v sedajnem času, ko kršenih in nekršenih špekulantov „talmi vino“ — pri kterem se srce nikdar ne ogreva — vedno bolj spodriva pošteno vinsko kapljico.

Naj bi ne prišel dan, ko se bo ponujala brezplačno ameriška trta, vrh tega pa še denarna podpora zbezanemu vinotarju — takrat utegne biti prepozno in odklenkati prežlahni kapljici, katero bi privoščil tudi poznejšim rodod, da v nji potopé moréče skrbi in nadloge revnega življenja.

Konečno priporoča, da naj se podpore, ki jih nasvetuje gospodarski odsek, plačujejo iz deželno-kulturnega, ne iz deželnega zaklada.

Dr. Vošnjak je za njim omenjal važnosti ameriških trt in povdarjal, da bi bilo za vinorejeje jako koristno, ko bi se njim, ki marljivo sadé trte, pripoznavala posebna darila, kakor se n. pr. delé za umno živinorejo itd. V tem smislu je bil govornik stavil predlog že v državnem zboru, a ni našel dovolj podpore. Drug njegov predlog, ki ga je bil ravno tam sprožil, je nameraval varstvo

LISTEK.

„Pro Slavia“ ali nekaj o beneških Slovencih.

(Dalje.)

Poleg te tesnosrčnosti pri pravdanju se tudi pri njih nahaja še stara slovanska iskrena gostoljubnost (Radogostje), kar sem tudi že sam skusil. V odpotnih seliščih niti nimajo pravih ključavnic; hiša, klet, kašče so, rekli bi, kakor brez vrat, kajti redkokdaj jih zapirajo, marveč jih le komaj pripravijo. — Kakor Slovani sploh, ljubijo tudi oni ples in godbo pa narodno petje, ki silno deluje na njih živabno domišljijo, ki je, kakor eliktrizovana po godbi, ter mladina, (da bi jo Vi videli, bi se morali pač nehoté smejeti!) se suče zdaj z močnim zagónom, zdaj le se nagloma ustavi; vsa je kakor elastična (raztegljiva) in občutljiva. Takšna je moč harmonično doneče sápe! — Vkljub temu, da se njih jezik, kakor

sem že omenil, iz znanih vzrokov nekoliko razloči,¹⁾ zlasti v naglaševanju besed, (naglašajo navadno zadnji slóg); vendar-le je še bogat v besedah, gibčen in mehek pa prijazno milo doneč v njih ustih ter posebno pripraven, da zamore izraževati in čisto dopovedovati najmočnejše strasti, kakor najbolj plemenite občutke.

Opomniti je, da čerki *lj* izrekujejo samo za *j*, mesto trdega *č* imajo večinoma mehki hrvaški *č*; tudi *š* izrekujejo navadno za sam *s* (brez kljukice) n. pr. Mati *Bošja* mesto *Bošja*, tako tudi *š* izrekujejo za *s*, n. pr. sv. mása mesto sv. maša!

Posebne šege imajo tudi pri ženitvanju. Zato naj sledi kratek opis teh šeg in običajev. Najpred dá namenjeni ženin zbrani si nevesti neko zastavo ali darilo, ki predstavlja ceno, s katero si vkupi njeno prostost. Srednik ali snubač pri iskanju neveste se imenuje „kljoča“, menda zato, ker združuje „pitke“

¹⁾ V špeterskem okraju govore umevno, skorej nam Goričanom enako, ali tje prek Tarčeta v Režijo pa nekoliko drugače, čem bolj se oddaljujejo in jih ločijo julijske planine od nas! Pisatelj.

ali bodoče ženine. Njegov zaupnik ali pobočnik je pa kak brat ali če tega ni, kdo drugi zmed ženinovih sorodnikov. Ta poslednji spremljan od onih dveh, gre naravnost k deklini ter jo snubi za nevesto. Ker so beneške brhke cveteče dekline v obče poštene in sramožljive, povési ona pri tem vprašanju svojo glavo, ktere obličje je rudečica polila, kar pomeni, da ona temu pritrjuje!

Potem začne osrčen mladeneč-ženin pogajati se za doto z njenimi stariši ter podá neki znesek denarja nevesti na ime zastáve, ktera povrne to navadno s svilenim robcem. Med tem obredom odméva zunaj hiše, v znamenje srečno sklenjene zaróke, nekaj strelav s puško!

Dva večera pred poroko pride ženin s svojimi spremljevalci po bálo, da jo prepelje na svoj dom; ali drugi mladenči mu pregradijo pot z vrvcó. Da mu jo oni pa odstranijo, mora se odkupiti z vinom do 50 in več litrov, po stanju njenega premoženja, in tako se napravi prva pojedina v hiši dekline-neveste! (Dalje prih.)

z ameriškimi trtami nasajenih nogradov zoper eksekutivne prodaje, in sicer tako, da bi se taki vinnogradi nekoliko let ne smeli prodati, ali reklo se mu je pri vladi, da se bo to vsestransko pretresalo. Zgodilo pa se ni nič. Deželni vinograd pri Smolenji vasi se bode nasadil z ameriškimi trtami, in sicer kot vinograd, ne kot trsnica, da se bo deželni zmerom lahko jemalo ameriškino trtje.

Pri posebni razpravi priporoča dr. Poklukar, da naj se podpore ne dajejo iz deželno-kulturnega ampak iz deželnega zaklada, kakor priporoča finančni odsek. Poročevalec dr. Papež zavrača, da je vse eno, ali se podpora dovoli iz tega ali onega zaklada, ker bo deželni zaklad založil, kar bo deželni primanjkovalo deželno-kulturnemu zakladu. Pri glasovanju se sprejmó večeraj objavljeni predlogi s premembo, ki jo je nasvetoval Pfeifer.

Dr. Vošnjak priporoča še poseben predlog, da se smé v § 6. zakona z dné 27. junija 1885 določena tretjina odškodnine pri okuženih vinogradih prevzeti na deželni zaklad. G. deželni predsednik meni, da o tem ni treba posebnega sklepa; poslanec Murnik pa ugovarja, da reč vendar ni tako malenkostna, in da je prav jo pretresati v zboru. Deželni glavar vsled tega Vošnjakov predlog izroči gospodarskemu odseku v pretres.

Poslanec Hren poroča v imenu upravnega odseka o vnanjem zaznamovanju v varstvo deželne kulture postavljenih čuvalnih organov, ter predlaga, da naj se dotični načrt sprejme brez spremembe. Glasi se tako-le:

Z a k o n

z dné

ob vnanjem zaznamovanju v varstvo deželne kulture postavljenih in zapriseženih čuvalnih organov.

S pritrditvijo deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§ 1. V varstvo posameznih vrst deželne kulture, kakor poljedelstva, gozdarstva, rudarstva, lovstva, ribarstva ali drugih vodnih pravic postavljeno in od političnega okrajnega oblastva zapriseženo čuvalno osobje se mora v zaznamovanje tega svojega svojstva izključivo posluževati tistega službenega znamenja, katero politično deželno oblastvo v dodatku k temu zakonu določi in opiše po ukazni poti. Na službenem znamenju se ne smejo narejati drugi v opisu ne navedeni znaki. Poleg tega službenega znamenja se smejo nositi tudi drugi v zaznamovanju službe ali kulturne vrste primerni znaki.

§ 2. Zapriseženi čuvaji (§ 1.) so dolžni, opravljajoč svojo službo, nositi službeno znamenje takó, kakor se določi pri njegovi ustanovitvi (§ 1.); prestopke te zapovedi mora politično oblastvo po določilih ministerskega ukaza z dné 30. sept. 1857. l., drž. zak. št. 198, kaznovati ter službenemu gospodarju dotičnega čuvaja naznaniti, da je bil ta kaznovan.

§ 3. Osebe, ktere niso kot zapriseženi čuvalni organi v službi, ne smejo se v nobenem slučaju posluževati za te organe predpisanega službenega znamenja. Prestopke te prepovedi mora, ako bi jih ne bilo pokoriti po splošnem kazenskem zakonu, politično oblastvo kaznovati po določilih ministerskega ukaza z dné 30. sept. 1857. l. drž. zak. št. 198.

§ 4. Predpisi, s kterimi je bilo doslej uravnano zaznamovanje v § 1. omenjenih čuvalnih organov, izgubé svojo moč.

§ 5. Ta zakon stopi v veljavnost šest mesecev po svoji razglasitvi; v teh šestih mesecih je v vsakem političnem okraju razglasiti opis službenega znamenja (§ 1.).

§ 6. Zvršitev tega zakona je naročena Mojemu poljedelskemu ministru in Mojemu ministru za notranje stvari.

Ta zakon se sprejme brez ugovora in brez premembe.

Za njim poroča dr. Poklukar o Kopačniški cesti, za katero je bil deželni zbor dovolil 7000 gld., cestni odbor Loški 3000 gld., država pa 10.000 gl. Toda stroški so bili proračunjeni na 24.000 gld., zato je deželni zbor sklenil dati še 1400 gld., ako dasta država 2000 gld., cestni odbor loški pa 600 gl. Pa stroški so se še povečali, ko so 16. in 17. okt. nalivi novo cesto tako zelo poškodovali, da je popravila poškodovanih delov stala 1252 gld. 61 kr. Finančni odsek je bil mnenja, da dežela za omenjeno cesto ni dolžna več dati, kakor je bila sklenila, namreč 8400 gld., in ravno tako cestni odbor Loški ne več, kakor 3600 gld., ampak da mora vse višje stroške plačati država, ki je iz vojnih ozirnov silila

delati to cesto, ter iz tega vzroka prevzeti tudi polovico vzdrževalnih stroškov.

Zato poročevalec v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Izplačanje sledečih zneskov za gradnjo Kopačniške ceste predplačiloma iz deželnega zaklada, in sicer:

a) na račun podjetnika Franca Bevka izplačanih 1073 gld. 12 kr., kateri znesek je iztirjati od njegove kavecije, in

b) nepokritega zneska 1112 gld. 10 kr., ki se bode povrnil iz obljubljene državne podpore, se odobruje.

2. Stroški za popravo po povodnji poškodovane Kopačniške ceste, proračunjeni na 1252 gld. 61 kr., plačajo se le kot predplačilo iz deželnega zaklada pod tem pogojem, da jih država povrne.

3. Stroške za vzdrževanje Kopačniške ceste l. 1887 plačati je predplačiloma iz deželnega zaklada. Zaradi primernih doneskov pa se naroča deželnemu odboru, da se dogovori s c. kr. vlado in okrajnim cestnim odborom Škofjeloškim in to tako, da vlada donaša vsaj 50 odstotkov.“

Pri drugi točki se v posebni razpravi oglasi g. deželni predsednik baron Winkler in priporoča, da bi se ta predlog ne sprejel po navetu finančnega odseka, ampak deželnega odbora, ki priporoča, da naj od stroškov za popravo po vodi poškodovane ceste v znesku 1252 gld. 61 kr. deželni zaklad prevzame 35 odstotkov, država 50, cestni odbor Loški pa 15 odstotkov. Toda pri glasovanju obveljajo vsi predlogi finančnega odseka brez premembe.

Obrtni nadaljevalni šoli v Ljubljani se dovoli dosejanja podpora 300 gld., cestnemu odboru v Krškem za cesto iz Krškega do Broda podpora 600 gld., cestnemu odboru v Ribnici za okrajne ceste v Loškem Potoku vsled prošnje občinskega zastopa Loškopotoškega pa podpora 500 gld.

Poslanec Klun poroča o prošnji Vincencijeve družbe v Ljubljani za dozidanje „Marijanišča“, katero bo stalo 25.000 gld. Ker je deželi na veliko korist, ako se more v dotično poslojje spraviti več sirot, poročevalec v imenu finančnega odseka predlaga, da naj se Vincencijevi družbi iz presežkov sirotinskega zaklada dovoli donesek 3000 gld. proti temu, da družba po dovršeni stavbi 5odstotne obresti od te glavnice, to je 150 gld. vsako leto vračuni v donesek, ki ga ji dežela plačuje za deželne sirote.

Ta predlog se sprejme brez oporekanja.

Baron Švegelj poroča o prošnji profesorja Alfonza Pavlina za donesek k oskrbovanju botaničnega vrta, za kterega se sedaj plačuje iz dohodkov gimnazije 210 gld., iz mestne blagajnice pa 105 gld. Ker pa vrt ne zadostuje svojem namenu in je zarad neprilicne lege slabo obiskovan, sprožila se je misel, da bi bilo primerno, nov botaničen vrt napraviti pri novem muzeju. Poročevalec toraj predlaga:

1. Za oskrbovanje botaničnega vrta se iz deželnega zaklada za leto 1887 dovoli podpora 100 gl.

2. Deželnemu odboru se naroča, da naj se prostor okoli muzeja porabi za nov botaničen vrt.

3. Deželnemu odboru se dalje naroča, da naj za novi vrt od mestnega odbora izprosi dosejanje podpore, od vlade pa vsaj skupnino za sedanji vrt, ki naj jo obrne za napravo novega vrta.

Tudi ti predlogi se sprejmó brez premembe.

Bivšemu učitelju Ivanu Lenarčiču se za tri leta dovoli miloščina 50 gld. na leto.

Prošnja Črnomaljske občine za uvrstitev ceste Ljubljana-Krka-Žužemperk-Čermošnjice-Črnomelj med deželne ceste, ki sta jo toplo priporočala poslanca Šuklje in Pfeifer, se izroči deželnemu odboru, da se na njo pri novem kategoriziranju cest ozira; ravno tako prošnja občine Šmarijske zarad ceste od Škofeljce do Pijave gorice, oziroma do Turjaka, toda s pristavkom, da sme deželni odbor za vzdrževanje ceste od Škofeljce do Pijave gorice cestnemu odboru dovoliti denarno podporo. S tistim pristavkom, kakor prošnja Šmarijska, se je rešila tudi prošnja županste v Grosupljem in Slivnici. — Prošnja občine Ravno se izroči deželnemu odboru, ki naj cestnemu odboru Krškemu naroči, da naj predloži načrt zarad omenjene ceste deželnemu odboru, kateri se ob enem pooblaščuje v ta namen dovoliti primerno podporo.

Prošnja občine Famlje, Gornje Vreme in Britof za premeščenje mitnice na Reški cesti se odbije.

Prošnja Ribniških in Velikolaških prebivalcev za vravnavo požiralnikov se izroči deželnemu odboru, ki naj skrbi, da se prej ko mogoče preiskujejo požiralniki v Loškem Potoku, v Ribniški, Dobropoljski in Struški dolini, kakor tudi pri Ložini, Kočevji in Mezliji.

Ta predlog je priporočal poslanec Pakiž. Priporočal je deželnemu odboru, da naj tega preiskovanja ne odklada, ampak ga izvrši že letos. Po sklepu deželnega zbora se pa požiralniki nimajo samo preiskovati, ampak se morajo po izvedenem inženirji napraviti tudi potrebni načrti, kako bi se mogle vedne povodnji odpraviti.

Dr. Šterbenec poroča o deželno-odborovem poročilu gledé občil in predlaga, da naj se vzame na znanje. Poslanec Luckmann je pri tej priliki govoril o železničnih tarifih in naznanja, da je v železničnem svetu gospode tovariše prepričal o neprilicnosti teh tarifov, in da so vsi sprevideli potrebo prememb in posebnih ozirnov na Ljubljano. Med tem časom se je na Dunaji med osebjem, ki je poznalo dotične razprave, mnogo spremenilo, eni so umrli, eni so se umaknili drugim, prišlo je mnogo novih gospodov, in to je menda vzrok, da se ni še nič zgodilo, dasi so mu bili gospodje obljubili omenjene neprilicnosti odpraviti. Zlasti vodstvo južne železnice ni hotlo dovoliti naprošenih olajšav; ali temu je nekoliko kriva vlada, ker je premalo vplivala na južno železnico, morda iz bojazni, da bi potem tudi državna železnica imela nekoliko manj dohodkov. Priporoča toraj resolucijo, da se prošnja pošlje do slavne vlade, naj ves svoj vpjiv pri južni železnici porabi, da se bodo za Ljubljano vsaj taki tarifi dovolili, kakor jih ima Gorica. Predlog poročevalcev in omenjena resolucija se sprejme.

Ravno tako se na znanje vzame poročilo o deželnih zavodih in njih zakladih, ter se ob enem izreče zahvala dobrotnikom muzeja.

Konečno g. Stegnar poroča o šolstvu, ki se vzame na znanje. Pri tej priliki se sprejme tudi predlog, da se vlada naprosi, naj silno visoko učnino za srednje šole zniža na prejšnji znesek.

Ob dveh popoldne se seja sklene in prihodnjo sejo napové za soboto 15. t. m.

Politični prepiri.

Čem bolj si Taaffe prizadeva ogenj narodnostnega razpora v Avstriji zadušiti, tem manj se mu posreči. Popolnoma zdi se nam podoben starodavnemu Sisifu, skalo na vrh hriba valečemu, kjer se mu je iz rok zmuznila in po drugi strani v dolino strkljala. Če se Taaffeju posreči na enem kraju ljudi pomiriti — kaj pomaga to, ker plamen mednarodnega sovraštva na dveh drugih z novo silo na površje bruhne. Komur je morda zato kakega dokaza treba, naj se ozré le na Česko, kjer so si v poslednji dōbi Čehi in Nemci na vso moč v laséh, in prepričal se bo, da je res tako. Sama vlada si želi, da bi tako ne bilo, kajti vznemirjajo jo ti razpori. Kako da se bo to rešilo, se ne dá prav nič določiti in tudi ne kedaj, ker se neče nobena stranka podati. In vendar je stvar sama na sebi tako jednostavna in vsakdanja, kakor to, da se človek zvečer vleže k počitku, zjutraj pa okrepan vstane. Le pogledjmo, kaj vsaka stranka zahteva, pretehtajmo njene težnje in sodimo. Kaj zahtevajo Čehi? Prav nič drugega, kakor, kar se jim po božjih in človeških pravicah spodobi — ravnopravnost z Nemci. Čehi pravijo: Naša domovina je v Avstriji, kjer nam je spolnovati prav tiste dolžnosti in prav v tistej, če ne še v večji meri, kakor Nemcem, zahtevamo tudi prav take pravice, kakor jih imajo Nemci. Česčini se mora prostor pripraviti v šoli in v uradu, kakoršnega ima ondi nemščina in — takoj smo prijatelji. Ali je to kaj krivičnega? Prav nič ne! Stališče, ki ga pa Čehi zavzemajo, je popolnoma pravo, kajti oni ne stojé ne na slovanskem in ne na nemškem stališči, temveč na stališči pravice, na podlagi ktere Avstrije ne smatrajo ne za nemško in ne za slovansko državo, temveč za avstrijsko, t. j. za državo, sestavljeno iz raznih, povsem različnih narodnostij na podlagi enakih dolžnosti in enakih pravic. Kjer je pa govorjenje o enakih pravicah, ondi morajo vendar tudi jeziki vseh narodov enako veljavo imeti. Vsi drugi narodi so v Avstriji s tem zadovoljni, le Nemci ne. Le Nemcem zdi se krivično, da bi se Slovanu v Avstriji prav tako dobro godilo, kakor njim samim. Zato morajo ti ljudje vendar

kake vzroke imeti, mislil si boš dragi čitatelj? Da, imajo jih, toda kakošne? Izmišljeni, piškavi so in niti počenega groša vredni! Trdijo namreč, da se je Avstrija ustanovila še le po nemški pridnosti, ktere je nemška kri gnojila. Vsled tega se je v teku stoletij po njihovih mislih Avstrija visoko dvignila, kakor je sedaj, za kar se ima pa edino le Nemcem in nemščini zahvaliti! — Jako dvomimo, da bi to res bilo, vsaj verjeti ne moremo, ker nam je sestava Avstrije iz drugega vira in drugače znana. Nemško prvenstvo je tudi provzročilo, da je bil po vseh uradih opravnji jezik nemški. Prav zaradi tega branijo se Nemci enakopravnosti tudi na Češkem, ker dobro vedó, da, kakor hitro bi se češčina proglasila za enakopravno z nemščino po celi deželi, bi Nemci grozno veliko trpeli, (vboge pare!) ker bi moral vsak uradnik dva jezika znati, toraj se v šolah tudi obeh učiti. Kar je izobrazjenih Čehov, že sedaj vsak nemški razume, kar se pa ne dá trditi o izobrazjenih Nemcih. Tu ni skoraj nobenega, da bi tudi češki znal. Iz tega sledi, da bi skoraj vse službe prišle Čehom v roke — izvestno, če bi se Nemci ne hoteli češčine učiti — ter bi na ta način Čehi postali gospodarji nad Nemci. „Hinc illae lacrimae!“ To je jedro vsega zatiranja Nemcev po Čeah. Vsak naj sam presodi, če ni nespametno, da tako kričé. Naj se učé drugega deželnega jezika, če hočejo še dalje na površji ostati, kakor smo se ga mi morali učiti in stvar bo pri kraji. Saj se tako radi ponašajo s svojo superijoritetó, naj jo dokažejo. „Hic Rhodus“, dragi Nemci! Tu pokažite, da ste res iz boljšega testá, kakor pa nas eden! Kaj ne, da vas stresa mrzlica pri mislih, da bi se bilo treba učiti slovanščine, pa že sedaj dobro veste, da ne bo zaželjenega vspeha, ker nimate talenta za to! Toraj je tudi vaša superijoriteta vrlo problematična — ali, recimo kar naravnost — povsem ničevna in samo izmišljena. Nalaga se Vam samo, kar smo sami že leta in leta spolnovati morali, če smo hoteli kaj postati, če smo se sploh hoteli od črnega kruha speti k belemu. Mi smo dokazali, da smo za to. Sedaj pride vrsta na Vas. Idite in storite tudi tako, ali pa — se skrite.

Stvar je sama na sebi jako primitivna; pri trmoglavosti Nemcev pa za vladó silno težavna. Kaj pa naj vendar poslednja stori, da se ne bo čutil razžaljenega ne nemški Mihelj, ne Václav. Kdor bi to z vladnega stališča premišljeval, ktera se Nemcev vedno z rokovnicami dotika, ta bi moral priznati, da bi bilo pač skoraj laglje dva hriba brez doline najti, kakor pa Čehi in Nemce sprijazniti. Vlada sprevidi, da Čehi le pravico zahtevajo, ako ne zahtevajo drugega, kakor narodno ravnopravnost, ktera se jim na noben način ne more in ne smé odrekatí. Vlada Čehom, kakor sploh Slovanom v Avstriji, dandanes vendar ne more nič več reči, da imajo prav tiste dolžnosti, kakor Nemci, tistih pravic jim pa še ne more priznavati. Tako je bilo nekđaj in sicer tedaj, ko je bila Avstrija še po večini nemška država. Od kar nas je pa Nemčija iz Frankfurta potisnila, se je jeziček na tehtnici na našo stran zasukal in prišli smo tisti, ki smo bili do tlej v zdatni manjšini, v prav pomenljivo večino, s katero bo ne le Taaffejevi, temveč vsaki vladi računati treba, kakor se je svoje dni računilo z Nemci. Dandanes več ne gré nas proglašati za mestjane druge vrste; ali pa kar nas je Slovanov, da bi bili državljani, Nemci pa naši „ober“-državljani! Ne, to dandanes ne gré več!

Po drugi strani ji bo pa zopet silno težavno, ne ozirati se na kričanje svojih ljubljencev Nemcev, ki trdijo, da se čutijo vsled ravnopravnosti zatirane in se poslednji odločno upirajo. Posledice iz skrajnosti izvirajoče vtegnile bi tu pomislila vredne postati, če tudi kar naravnost povemo, da ne bo take sile, kakor je vpitje. Naši liberalni Nemci grozé se nam vedno z Berolinom, kjer pa vsaj na videz prav toliko za nje marajo, kakor pes za česen, razven če ga dobí v klobasi! Saj še ni dolgo, kar smo čitali v nekem nemškem listu, da se avstrijski prusjaki silno razžaljene čutijo, ker v Berlinu na njihove zaljubljene poglede tako malo porajajo in so se jim celó zagrozili, da, če se na Nemškem tudi v bodoče ne bodo več brigali za bolečine in trpljenje svojih bratov v Avstriji, jim bodo poslednji jeli mesto sočutja — fige kazati! Ali ni to lepo?

Vlada ima na svojem sedanjem stališču res nekoliko sitno nalogo, toda povem Vam, da, če bi bil jaz vlada ali vsaj grof Taaffe, bi debelo dal natisniti in po vseh voglih nabiti, „da, kdor hoče v pokrajinah, kjer je več narodnosti, ce-

sarski ali deželni uradnik postati, mora dokazati, da je vseh tistih kulturnih jezikov zmožen, ki jih prebivalci po deželi govore — kajti vsak, kdor je v službi, je tukaj, da služi in tak mora pa pred vsem tistega jezika zmožen biti, ktere ga ljudje govore, s kterimi pride v službi v dotiko. Tako bi jaz rešil to vprašanje, kajti tako ga rešuje dandanes po takih pokrajinah vsak trgovec, vsak tovarnar, ki si knjigovodje ali pomočnika išče in to je edino prava rešitev, kteri bi celó Evropa ne odrekala svojega priznanja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. januarja.

Notranje dežele.

Bodočo soboto pričné se v *ogerskem državnem zboru* budgetna debata, ki bo letos jako pomenljiva. Kakor se zlato na kamnu poskuša, kolike vrednosti da je, prav tako je budgetna debata v vsaki državi nekaj poskusni kamen za dotični kabinet, ali je kaj prida ali ne, ali namreč kaj trdno stoji, ali pa se že majé. Da Tiszov kabinet na Madjarskem nima nič več trdnih tal, to je že zdavnej javna tajnost. Saj ni še davno, ko se je izvalil precej težak kamen iz njega ob odstopu komunikacijskega ministra Szecheny-ja in je Tisza luknjo takoj z drugim zdatno boljším kamenom, z državnim tajnikom Boroszom, zamašil. Mislil je, da bo dobro podprl omajani kabinet, pa se je vrezal. Načelnik finančnega ministerstva, grof Szapary, ki je že pred nekaj časom prosil za odpust iz kabineta in je v zaslišnji pri cesarji pri tem ostal, da na vsak način izstopi, če tudi ne takoj danes, tudi trdi, da, če bodo drugi njegovi ministerski tovariši tako svojeglavni, ne bo ostal, temveč pojde rajše za Szecheny-jem in naj Tisza tudi za njegovo mesto kakega Borosza poišče. Borosz je še jako mlad mož, toda silno spreten. Bil je odvetnik in poslanec, kjer se je tako odlikoval, da je kar zviškoma postal državni tajnik. Ako se ne motimo, imenoval ga je bivši minister Szecheny sam, na čegar mesto je Borosz sedaj prišel. „P. L.“ trdi, da če grof Szapary izstopi, se vtegne ves kabinet podreti; zato je pa boljše, če si grof za zgled vzame Tiszo, ministerskega predsednika, ki gotovo ravno sedaj nima prav nič prijetnega na svojem mestu, pa se vendar-le ne gane. Iz tega sledi, da se tudi pod Tiszo stolček že precej majé. Tisza je bil l. 1878 v prav enakem položaju, kakor je danes; tedaj se je mož odpuvedal, danes še oprezuje. Ali morda misli, da se bo stiska, ki jo je njegova vlada provzročila, res kar h krati v blagostanje spremenila? Njegov kabinet je toliko zakrivil, da se v več desetletjih ali pa nikdar več ne bo dalo popraviti, naj pride na krmilo kdor hoče. Veljavo katoliške vere je spodkopal, gmotno blagostanje prebivalcev vničil. Slovaško literaturo je zadušil, državi pa dolgá na glavo nakopal, da se že nič več ne vidi ne iz njega. Take so posledice liberalnega Tiszovega gospodarstva.

Jako hvalevreden je ukrep hrvaške deželne vlade, po katerem je najela blizo Mitrovice pusto, kjer misli napraviti *kaznjenko naselbino*, ktera bo morala ondi poljedelstvo pričeti. Če je stvar resnična, si pač Hrvaška lahko čestita zaradi takega koraka sedanje vlade. S tem odvalilo se bo težko breme, katero je že leta in leta hrvaške obrtnike žulilo; kajti tudi ondi so se vjetniki pečali z razno obrtnijo, kakor pri nas. Vendar pa ni treba pred svatbo ukati, kajti to, kar se bo sedaj pričelo, ni drugega, kakor poskus, in kdo vé, kako se bo obnesel. Če se posreči, bo napravil veliko revolucijo na kazniškem polju, kajti zapore in kaznilnice bo treba potem vse drugače vravnati. Enake naselbine na svetu niso nič novega, kajti na Nemškem, v Belgiji, na Danskem in Francoskem imajo jih že leta in leta in reči se mora, da so se povsod prav dobro obnesle. Kaznjenci se ondi izučé v raznih kmetskih delih, kar jim daje priliko, da si pozneje lahko na pošten način svoj kruh služijo, če hočejo. Dobé ga lahko, kajti kmetu delavcev po celem svetu čedalje huje primanjkuje, kolikor več je namreč tovarn in vojaštva na svetu. Tudi trdijo, da se pri takem delu več kaznjencev spreobrne, kakor pa po zaduhlih ječah, kjer se v družbi malopridnežev z obrtnijo pečajo in nove nakane kujejo, kako bodo kradli ali goljufali, kedar venkaj pridejo. Stroški, s kterimi država kaznjence vzdržuje, so tudi zdatno manjši, ker si sami živež pripravljajo. Kdor se je v kaznilnici obrti naučil, težko delo dobí, kedar venkaj pride, ker taki delo le na polovico zná. Kmetskega opravila se je pa laglje naučiti in pa tudi dela je vedno zadosti. Enaka kaznjenska naselbina vpeljala se bo, kakor čujemo, menda tudi v Galiciji. Jako vgoden prostor za njo bi bil tudi pri nas na Krasu, kjer bi se pogozdovanje nadaljevalo, ob enem pa kamenje lomilo, katero bi se za zgradbe na Dunaji in na Ogerskem lahko v denar spravljalo.

Vnanje države.

Če smemo bombastično - razburjenemu članku „*Nameravano razsipanje Carigrada*“ v

„Pall Mall Gazette“ verjeti, je stala angleška država v najnovejšem času s Turčijo že prav na vojnem pragu, če tudi angleški narod o tem še ni nič vedel. Vzrok tej grozni nakani je bilo menda sporazumljenje, ki se je v poslednjem času na čudovito hiter način med Rusom in Turkom napravilo. V teku poslednjih mesecev razkazoval je ruski poslanec na turškem dvoru, Nelidov, visoki Porti razne načrte, po kterih bi se lahko med Rusom in Turkom napravila pogodba, na podlagi ktere bi se Bolgarija kar od dveh strani privijati dala; ali če že ne od ruske pa vsaj od turške strani. Izmed vseh načrtov je bil Turkom samo eden všeč, in še preden se je pogodba sklenila, jel je menda na njen račun Gadban paša po Bolgariji Kaulbarsovo postopanje nadaljevati. Prav ob tistem času je Anglež po „Morning Post“ Turku na ušesa zatrobil, da če hoče sam sebi dobro, naj se varuje! Turški poslanec na angleškem dvoru, Rustem paša, je takoj na to po naročilu visoke Porte Iddesleigha vprašal, kaj prav za prav s tistim člankom misli. Iddesleigh je rekel, da ne more za to, kar časnikarji splošno pišejo, ker je časnikarstvo na Angleškem neodvisno, v tem slučaju se pa vendar vlada popolnoma strinja z omenjenim člankom, kakor je bil tudi prav iz duše pisan veliki večini angleškega naroda. — Kakor se čuje, prvi povod tistemu članku ni bilo nič drugega, kakor da je Anglež zvedel, da Rus in Turek za Dardanele mešetarita. Ker jih pa Iddesleigh ni Rusom privoščil, je pa „Morning Post“ naprosil, da naj nekaj ropota napravi, kar se je tudi res zgodilo.

Svoje dni smo bili pri Turčiji navajeni, da smo vsako jutro v novinah tudi *ново ministerstvo* brali. Sedaj je ondi nekaj več trpežnosti v ministerstvu čutiti, zato jo je pa tem manje na Francoskem. Ni še zdavnej, kar še je ministerstvo prelevilo in že zopet se čuje, da se ima nekaj sličnega zgoditi. Sprijaznjena nasprotnika Ferry in Freycinet nameravata sedanje Gobletovo ministerstvo vreči in na njegovo mesto Freycinetovo postaviti, v kterem bi bili ministerski posli menda tako-le razdeljeni: Ferry prevzel bi notranje zadeve; admiral Bourgois pomorstvo; Siegfried trgovino; Wilson, zet Grevyjev, finance; Cochery pošto; Develle poljedelstvo. Le kdo bi še vstopil na Boulangerjevo mesto, na mesto vojnega ministra, se še ne vé. Da bi on ostal, je pač malo verjetno, ker mu ne zaupajo in ga imajo na sumu, da dela ali za Bonapartiste ali pa sam za-se, da bi se sam vsel kviško do prvenstva. Načelnštvo v novem ministerstvu, pravijo, da misli Freycinet sam prevzeti, ob enem pa tudi zunanje zadeve. O takem ministerstvu bi se bilo nadjati, da bi vstrajalo več časa, ker so v njem zastopane vse republikanske stranke. Od druge strani se pa o Freycinetu čuje, da ima mož še višje nazore o svojem poklicu na tem svetu. Speti se hoče do podpredsednika republike, ktera služba se bo nalašč zanj napravila, ker je že Grevy star, da ga bo potem Freycinet namestoval.

Domače novice.

(Več Ljubljanskih gospá,) med njimi baroninja Winkler naklonilo je za božič tukajšnjeje otroški bolnišnici „Elizabetišče“ veliko množico raznih darov obstoječih iz obleke, obuvala, blaga za obleke in sladkarij.

(Činkelnova tovarna v Ljubljani) ni bila prodana, kakor se je to te dni po listih razglašalo, temveč ostane še na dalje lastnina Činkelnovih sinov. Pač pa je uravnala dolg, ki ga je imela pri eskomptni banki s pomočjo posredovanja dr. Grátza, na ta način, da se eskomptna banka po prejetih 115.000 glđ. kedar namreč taiste od Činkelnove tovarne prejme, odpové vsem drugim tirjatvam ondi.

(Glavni zastop) Tržaške zavarovalnice „Assicurazioni generali“ v Ljubljani prevzel je po smrti g. Vinka Seuniga dosedanji nadzornik te zavarovalnice g. Konstantin Tagliapietra.

(Poslednji mesečni somenj) v soboto bil je eden najboljih somenjov te vrste. Ljudje so prignali precej lepo število goveje živie, ki se je prav dobro prodajala. Žal, da tudi ni bilo brez nesreče. Kmet Zajec iz Velikega Mlačevega, Žalniške župnije, zgubil je na Starem trgu v Ljubljani precej lepo rejeno denarno listnico, v ktere je imel shranjeno svoto 245 goldinarjev, katero je za vole potegnil. Na veliko srečo našel je tisto pošten mestni delavec Sedej, ter jo je na magistratu oddal, kjer je preplašeni Zajec listnico nazaj dobil.

(Slovenski klub na Dunaji) ima svoj 4. večer v soboto 15. januarja t. l. v hótelu „Royal“, I., Singerstrasse 3, mezzanin na levo. Na dnevnem redu je berilo g. dr. Fr. Simoniča: „O Celjskem dvoru na Dunaji“. Pristop imajo samo tisti, ki so pisмено ali ustmeno povabljeni, ali pa vpeljani po kakem členu. Začetek ob 8. uri.

(Begunjskim gasilcem) na Gorenjskem podaril je presvitli cesar 60 gold. v podporo.

(Vsmrtil se je), kakor „Laib. Ztg.“ sporoča, v Beljaku c. k. avskultant Friedhuber. Pravijo, da se mu je zmešalo, pa si je prerezal vrat.

(Kaj je novega na Koroškem?) Gosp. baron Lasser pl. Zollheim pride k deželni vladi za vladnega svetovalca. Pri naši deželni vladi ne zna nobeden viših gospodov slovenski; zatoraj smo pričakovali takega gospoda k deželni vladi, ki je zmožen tudi slovenske besede. Gospod baron Lasser bajé pa kaj zna. — Sliši se, da je deževje napravilo, posebno po južnih dolinah, veliko škode. V Svečah je bilo več hiš v nevarnosti in veliko njiv in travnikov je s prodrom nasutih. — V nedeljo je popoldne nek delavec strojne tovarne (Maschinenfabrik) do štirih delal in potem šel v krémo. Na potu proti domu okoli sedme ure je pa oslabel, obležal in zmrznil. Zapustil je vdovo in čvetero malih otrok. Posvečujmo nedeljo! — Pri lepej slovesnosti, ko so na gori Macen pri Glinjah v malo kapelico dobili nove zvonove, zgodila se je tudi nesreča, ki nam kliče na ves glas: Varujte se žganja. Nek blapec se je žganja tako nalil, da je obležal. Že je bilo temno, ko se zbudi; misli iti domu, pa pade črez skale v globoko brezno in pri priči mrtev obleži. Nekaj dni pozneje ga najdejo, pa že od orlov in drugih tie raztrganega. — Na Čajni pod Dobračem je hudournik tudi naredil veliko škode. Koliko denarja je ta hudi potok že svedel, pa vendar ga ne morejo uravnati! — Na Mačah v Šveškej fari je neka deklica v škafo z vrelim kropom padla na glavo, in pri priči bila mrtva. Sodnijska komisija je iz Celovca šla to nesrečo preiskavat. — Na Suhi pri Doljnem Dravbrzi je nek gostač ponarejal srebrne desetice. Imajo ga že v Pliberku pod ključem. — V Beljaku so si gospodje občinskega odbora v laséh, tako, da pojde menda mestni odbor narazen. — Gosp. dr. Julij Tobiš iz Brna je izvoljen za sekundarnega zdravnika v deželni bolnišnici. Veliko Slovencev pride v to bolnišnico; želeti bi bilo, da bi ta gospod bil tudi zmožen slovenskega jezika! — Nek posestnik v Urlaken pri Beljaku je svojo ženo pretepal, da je skoraj potem umrla. Že sedi hudodelnik pri sodnji v Beljaku. O sveta zakonska ljubezen, kje si? — Vrbljani so hotli okrajno sodnijo iz Rožeka spraviti v Vrbo, kar bi bilo za vse Rožane škodljivo in težavno. Ostane vendar vse pri starem, — dobro! — Blizo Guštanja se je oglar na kopo vlegel, tam zaspal in se zadušil. Pokopali so ga v Šmarjeti v Kotljah. — Na Svinčnej planini so našli nekega hlapca v grabnu pod sanmi mrtvega. Mislilo se je sprva, da je po nesreči smrt storil. Pa jelo se je govoriti, da ga je njegov spremeljevalec Martin Riesel oropal in v brezno potisnil. Hudodelec že sedi v ječi pri Št. Lenarskej sodnji. — V občinski odbor nove občine Vrba so voljeni menda sami nemško-liberalni Slovenci. Neizrečeno veselje v Izraelu! (Iz „Mira“.)

Razne reči.

— Roparji v c. k. avstrijski armadi so tako izredna prikazen, da je človek skoraj ne more verjeti in vendar se nahajajo. Ravno kar beremo, da se je to hudodelstvo, ki je pri vojaku, ki ima pravico orožje nositi, še tem huje kaznjivo, jako razširilo v 9. huzarskem polku, ki ima v Šopronji svojo posadko. Posamični oddelki tega polka so razdeljeni po vaséh. Ker je vojakom menda preveč časa ostajalo, jeli so si ga s tem kratiti, da so posamične popotnike in druge napadali, ter jim denar in dragocenosti pobirali. Da taka reč ne ostane prikrita, ume se samo po sebi in tudi huzarji si niso dolgo na ta način dolgega časa preganjali. Zapovedništvo 5. vojnega kora v Budapeštu določilo je hitro sodbo za vsakega huzarja, kteremu bi se dokazalo hudodelstvo ropa. Drug tak žalosten slučaj v vojaškem stanu pojavil se je minulo soboto v Lincu. Pijonir Andrej Schäffer prišel je zvečer med 9. in 10. uro v trafiko Hochstätter, ki je pijonirski vojašnici ravno nasproti. Ker je bila gospá sama notri, jo je pijonir umoril in oropal. Vzel je štiri goldinarje denarja. Ta pride na konopec. Vojak namreč, ki z ropom ali roparskim umorom omadežuje častno cesarsko obleko, se najprvo iz c. k. vojske izbacne — potem pa obesi. Vešali so sicer za vojaka sramotna, ali postavljena so le za sramotna hudodelstva. Če se pa na pr. vojak v svojem stanu proti vojaškim postavam za smrt pregreši, ga pa ne obesijo, temveč ga vstrelé! Toliko je razločka med vojaško smrtno kaznijo in ono navadnega velikega hudodelca, ki je po človeških postavah zgubil pravico do življenja.

Telegrami.

Gorica, 12. jan. Vladni načrt postave o ribarenji po notranjem vodovji izročil se je pravnemu odseku.

Berolin, 11. jan. (Seja državnega zbora.) Pričela se je debata o vojnem predlogu in se je takoj v začetku k besedi oglašil vojni maršal grof Moltke rekoč: „Ves svet se z nekakim strahom poprašuje: Ali se nam ohrani mir? No, ni je vlade, ki bi hotela prevzeti odgovornost, da je vrgla prva požarno plamenico med svet. Toda častihlepnost voditeljev strank in po razburjenosti javnega mnenja vsled časnikov in pogovorov vojska ni nemogoča. „Če bode predlog odbili, imamo boj! (Čujte! čujte!) Razlika je prav za prav le v mnenji, za koliko časa da naj se pomnožitev dovoli. Prav to je pa stališče, na katerem se armada sama nahaja. Nemčija si mir lahko ohrani, toda le s pomočjo močne armade. Še enkrat se obračam do vašega domoljubja, da sprejmete predlog nespremenjen in svetu pokažete, kako da smo edini, kedar velja kaj žrtvovati za varnost domovine.“

Kmaló za njim oglašil se je knez Bismark rekoč: „Današnja nemška vojna moč ne zadostuje za varnega poroka državi. Po Frankfurtsem miru si je Nemčija pred vsem resno prizadevala mir ohraniti in s prejšnjimi sovražniki spraviti se. Z Avstrijo se nam je to popolnoma posrečilo in smo si sedaj tako dobri in zaupljivi prijatelji, kakor še nikdar poprej. Velik vpliv na utrjenje miru imajo tudi prijazne razmere med tremi cesarstvi v srednji Evropi. Razmere z drugimi državami so dobre, tudi z Rusi, kateri prijateljstvo nam je veljavneje, kakor ono Bolgarov. Tudi s Francozi smo si dobri in jih mi ne bomo nikdar napadali. Pač se moramo pa zavarovati proti vsakemu napadu od one strani, kajti na Francoskem je vsak čas drugo vreme. Nemške vlade ne prevzamejo nobene odgovornosti za kakoršno-koli nesrečno vojsko s Francozi, zato pa tudi zahtevajo da se sprejme nova vojna postava za sedem let. Če bi se ne, obrnili se bomo do volilcev!“

Tuji.

10. januarja.

Pri **Maticu**: Rudolf Dobrin, pravnik, z Dunaja. — L. Hočvar, c. k. finančni svetnik, iz Trienta. — J. Verderber, posestnik, iz Krškega

Pri **Stonu**: Srečko Gutmann, trgovec, iz Frankobroda. — ekseleca baron Schwegel, tajni svetnik, z Dunaja. — J. Jurič, oskrbnik, iz Hrvaškega — Fromm in Maschik, trgovec, z Dunaja. — E. Herzog, trgovec, iz Trsta — A. Pogačnik, trgovec, iz Cirknice. — Anton Petrič, kaplan, iz Poljan.

Pri **Bavarskem dvoru**: Partel in Zeneček, zasebnika, iz Trsta. — Janez Zenari, zasebnik, iz Gorice.

Pri **Južnem kolodvoru**: J. Sonnenschein, potovalec, z Dunaja. — Cecilija Ledenik, zasebnica, iz Maribora. — J. Koschier, nadsprevodnik, iz Beljaka. — Janez in Katarina Fährnich, zasebnika, iz Pulja. — Šere in Petschnigg, zasebnika, iz Ljubljane. — Janez Turšič, mizar, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskem caru**: B. Schuller, posestnik, z nečakinja, iz Kroepe. — L. Kapus, posestnik, iz Zidanega mosta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	734.58	— 0.2	sl. szap.	oblačno	0 00	
11. 2. u. pop.	736.37	+ 3.8	sl. vzh.	del. jasno		
9. u. zveč.	739.54	+ 1.8	sl. vzh.	oblačno		

Dopoludne deloma jasno, popoldne oblačno. Srednja temperatura — 1.8° C., za 4.4° nadnormalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 30 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 30 „
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	113 „ 15 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	291 „ 25 „
London	126 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 98 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	81 „ 92 1/2 „

Tržne cene

dné 12. januarja t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	99	Špeh povejen, kgr.	—	60
Rež, „	4	87	Surovo maslo, „	—	90
Ječmen, „	4	22	Jajce, jedno	—	3
Oves, „	2	92	Mleko, liter	—	8
Ajda, „	3	90	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	4	87	Telečje „	—	54
Koruza, „	4	87	Svinjsko „	—	56
Krompir, „	2	85	Koštrunovo „	—	30
Leča, „	10	—	Pisanec „	—	35
Grah, „	9	—	Golob „	—	17
Fizol, „	11	—	Seno, 100 kgr.	3	—
Maslo, kgr.	90	—	Slama, „	2	85
Mast, „	66	—	Drva trda, 4 mtr.	6	50
Špeh svež, „	60	—	„ mehka, „	4	10

Zahvala.

Prisrčno zahvalo izrekam za prejeto svoto 117 gl. 31 kr., ki jo je sl. c. k. okrajno glavarstvo po posredovanji blagorodn. g. deželnega poslanca **Janko Kersnika**, doposlalo. Po toči poškodovani reveži, kateri že zdaj nimajo kaj v mlín poslati, prejemajo do solz ginjeni to in po prečastitih gospodih darovano pomoč dvajset goldinarjev. Molitev obdarovanih naj darileem preblagim sprositi stotero povračilo.

Franc Rome, župnik Čemšeniški

Priznано nepokvarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujeta (6)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani.

ozdravila je mojo svakinjo njenih želočevih obolenosti popolnoma, da se čutim hvaležno primornega povsodi in vsakemu to neprecenljivo sredstvo iz vsega srca priporočati.

Ludvig Zammareki, c. k. žendarmerski stražmester v Trstu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po 1 gl. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštnino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (4)

Prave garantirane

voščene sveče

in

voščene zavitke

priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni (6)

Oroslav Dolenc,
svečar v Ljubljani.

Poslano.

Gospodu pl. Trnkóczyju!

Lekarju zraven rotovža v Ljubljani.

Naznanjam Vam sprejem 5 steklenic cveta za konje ali konjskega fluida.*) Ker se je ta od Vas narejen cvet za konje pri zunanjih boleznih pri mojih konjih tako izvrstno obnesel, zasluži da se po časopisih javno razglasi.

Srčen pozdrav!

(18)

Anton Krašovic,
posestnik.

Vrhnika pri Starem trgu poleg Rakeka, 3. jan. 1886. Za notranje bolezni pri konjih, goveji živini, prašičih in ovcah, priporoča se pa **izkušeni Živinski prah** (1 zavoj 50 kr., 5 zavojev 2 gl.) Mnogotere ozdravila pri rabi tega živinskega prahu, kakor njegove dobredelne lastnosti pri različnih boleznih, pripravile so živinske zdravnike in živinorejce do tega, da ta prah za prvo in najvažnejšo zdravilo rabijo ter se priporoča, da ga vsak gospodar pri notranjih živinskih boleznih takoj rabi, sploh da se ta prah zmeraj pri hiši nahaja. Izvrstno se rabi ta živinoredilni prah, ako živina neče jesti, pri krvni molži, kakor tudi za izboljšanje mleka.

Prodaja in razpošilja ga z vsakdanjo pošto lekarna Trnkóczy, zraven rotovža v Ljubljani.

*) Konjski fluid 1 steklenica 1 gl. — 5 steklenic samo 4 gl.